

Hölö Hembyggsförening

ÅRSKRÖNIKA

1983

VERKSAMHETSBERÄTTELSE FÖR 1983

BUDGET OCH VERKSAMHETSPROGRAM FÖR 1984

Hölö Hembyggsförening

HÖLÖ HEMBYGDSFÖRENINGENS PROGRAM FÖR 1984

=====

ÅRETS TEMA

"KONSTNÄRER OCH FÖRFATTARE I HÖLÖ-MÖRKÖ
OMRÅDET GENOM TIDERNA"

- FRE. 24 FEB. "ÅRSMÖTE" MED GENOMGÅNG AV VERKSAMHETEN UNDER 1983
EFTER MÖTET ARRANGERAS EN IDEOLOGISK ESTRADDEBATT OM VAD
HEMBYGDEN OCH HEMBYGDSVERKSAMHETEN BETYDER, MED ANLEDNING AV
ATT 1984 ÄR "HEMBYGDENS ÅR" (KALLELSE UTSÄNDES)
- LÖR. 28 APRIL "ÅRSFEST" MED PREMIÄR PÅ DET FÖR HÖLÖ NYSKAPADE TEATERSTYCKET
"VACKRA KARIN I HÖLÖ" FRAMFÖRT AV SÖDERTÄLJE TEATERAMATÖRER
OCH SÖDERTÄLJE SPELMANSLAG. (KALLELSE MED PROGRAM UTSÄNDES)
- LÖR. 26 MAJ "STOR KULTURDAG" SAMLING RUNT ÅRETS TEMA "KONSTNÄRER OCH FÖR-
FATTARE I HÖLÖ-MÖRKÖ GENOM TIDERNA" VI TRÄFFAS I KYRKSKOLAN
FÖR ATT SAMLA IN MATERIAL OM KONSTNÄRS- OCH FÖRFATTAR VERKSAM-
HETER I HÖLÖ-MÖRKÖ OMR., VI SKALL TALA OM SÅDAN VERKSAMHET OCH
KONSTCHEF PER DROUGGE SÖDERTÄLJE KONSTSALONG INLEDER,
(KALLELSE KOMMER ATT UTSÄNDAS)
- LÖR. 7 JULI TRADITIONSENLIG "TULLGARNSDAG" I ÅR MED -SPELMANSSTÄMMA OCH
PARKTEATER- MED ANLEDNING AV HEMBYGDENS ÅR ARRANGERAS EN PARK-
FÖRESTÄLLNING AV TEATERSTYCKET "VACKRA KARIN I HÖLÖ" SAMT EN
SPELMANSSTÄMMA FÖR MUSIK OCH MUSIKER IFRÅN VÅRA TRAKTER, MED-
ARRANGÖRER SÖDERTÄLJE SPELMANSLAG OCH SÖDERTÄLJE TEATERAMA-
TÖRER, (KALLELSE MED PROGRAM UTSÄNDES)
- 29-31 JULI UNDER DENNA TID SKALL HÖLÖ HEMBYGDSFÖRENING FÖRA HEMBYGDSÅ-
RETS "BUDKAVLE" GENOM HÖLÖOMRÅDET, BUDKAVELNS BUDSKAP KOMMER
ATT LÄSAS UPP VID KYRKAN, ARRANGEMANG MED SÅNG OCH MUSIK I EL-
LER UTANFÖR KYRKAN PLANERAS, HUR BUDKAVELN SKALL TRANSPORTERAS
GENOM HÖLÖ ÄR ÄNNU EJ KLART, EV. MED HÄST OCH VAGN,
(NÄRMARE INF. OM DESSA ARRANGEMANG KOMMER ATT UTSÄNDAS)
- 25-26 AUG. NU ÄR VI FRAMME VID HEMBYGDSÅRETS HÖJDPUNKT MED MÄNGDER AV
ARRANGEMANG I STOCKHOLM UNDER LÖRDAGEN DEN 25 MED AVSLUTNING
I STADSHUSET PÅ KVÄLLEN,
SÖNDAGEN DEN 26 SOM ÄR "HEMBYGDENS DAG" GÅR AV STAPELN PÅ
SKANSEN, DÄR KOMMER BL.A. BUDKAVLARNA ATT MOTTAGAS AV KONUNGA-
PARET, VARJE HEMBYGDSFÖRBUND HAR FÅTT EN DEL AV SKANSEN ATT VI-
SA SIN HEMBYGD PÅ, LIKSOM EN DEL AV ARRANGEMANGSVERKSAMHETEN
PÅ SOLIDENSENEN, OM UTRYMMET RÄCKER KOMMER SÖDERTÄLJE ATT PRE-
SENTERA KOMMUNEN ENL. STIG PARBORN OCH BORIS ENGSTRÖM,
- 15-16 SEP. ÅRETS TEMAUTSTÄLLNING ÖPPNAS OCH VISAS, ENL. TRADITION,
HÄR KOMMER I SAMARBETE MED PER DROUGGE SÖDERTÄLJE KONSTSALONG
ATT VISAS DET MATERIAL VI UNDER ÅRET FÅTT FRAM PÅ ÅRETS TEMA:
"KONSTNÄRER OCH FÖRFATTARE I HÖLÖ-MÖRKÖ OMR., GENOM TIDERNA"
(KALLELSE MED NÄRMARE INFORMATION UTSÄNDES)
- HÖSTEN 84 UNDER HÖSTEN ARRANGERAS BL.A. EN STUDIECIRKEL I "HÖLÖ FORNTIDS-
HISTORIA" FÖR ATT ERINRA OM DEN MYCKET GAMLA KULTURBYGD SOM
HÖLÖBYGDEN REPRESENTERAR, KURSLEDARE BLIR EINAR ERIKSSON,

ANM. ALLA SOM HAR NÅGOT ALSTER, MED ANKNYTNING TILL KONSTNÄRLIG-ELLER FÖR-
FATTARVERKSAMHET INOM HÖLÖ-MÖRKÖ OMRÅDET OMBEDES MEDDELA DETTA TILL FÖ-
RENINGEN, DET ÄR ÄVEN INTRESSANT MED ANDRA FORMER AV ANKNYTNINGAR TILL
SÅDAN KULTURVERKSAMHET I OMRÅDET,

VERKSAMHETSBERÄTTELSE
FÖR 1983
HÖLÖ HEMBYGDSFÖRENING

STYRELSEN FÖR HÖLÖ HEMBYGDSFÖRENING FÅR GENOM FÖLJANDE BERÄTTELSE RESULTAT- OCH BALANSRÄKNING AVGE REDOVISNING ÖVER SIN FÖRVALTNING AV FÖRENINGENS ANGELÄGENHETER UNDER VERKSAMHETSÅRET 1983 - TIDEN 20 FEBRUARI 1983 - 24 FEBRUARI 1984, SAMT RÄKENSKAPSÅRET = KALENDERÅRET 1983.

UTVECKLING OCH MEDLEMSTAL

HÖLÖ HEMBYGDSFÖRENING HAR GENOM 1983 ÅRS VERKSAMHET GENOMFÖRT SITT 8:e VERKSAMHETSÅR. FÖRENINGENS OMFATTANDE ARBETE MED OLIKA AKTIVITETER, INFORMATIONSSKRIFTER M.M. FÖR ATT ÖKA SAMHÖRIGHETEN, TRIVSELN OCH FÖRSTÅElsen FÖR HEMBYGDEN, SAMT FÖR ATT ÖKA HEMKÄNSLAN DÄR VI BOR, FORTSÄTTER MED OFÖRMINSKAD KRAFT.

FÖRENINGENS SATSNING PÅ "TEMA ÅR" GÖR ATT NYA INTRESSEGRUPPER KOMMER MED I DET GEMENSAMMA ARBETET VARJE ÅR. VÅR STRÄVAN ATT GE UNGDOMEN TRYGGHETSKÄNSLA OCH HEMKÄNSLA I DEN BYGD DOM LEVER OCH BOR I FORTSÄTTER OCKSÅ.

FÖRENINGENS VERKSAMHET FINNER FÖR VARJE ÅR ALLT STÖRRE STÖD INOM HÖLÖOMRÅDET, TROTS ATT REDAN I DET NÄRMASTE VAR 3:e ORTSBO ÄR MEDLEM I FÖRENINGEN. GENOM AVLIDNA SAMT UTFLYTTNING M.M. HAR 27 MEDLEMMAr UTGÅTT UR FÖRENINGEN, TROTS DETTA HAR ANTALET MEDLEMMAr ÖKAT TILL 505 ST. BETALANDE MEDLEMMAr DEN 1 JANUARI 1984.

S T Y R E L S E N UNDER 1983

Vid 1983 års årsmöte valda styrelsemedlemmar har efter konstituering haft följande arbetsordning:

ORDFÖRANDE	IVAR HÖGSTRÖM
VICE ORDFÖRANDE	ISIDOR JANSSON
SEKRETERARE	MAJ-BRITT STRÖM
KASSÖR	INGEMAR CARLSSON
VERKSAMHETSLEDARE	VERA GUSTAFSSON
ANSVARIG FÖR "TORPINVENTE- RINGSVERKSAMHETEN"	KARL-ERIK ANDERSSON
ANSVARIG FÖR "FORNMINNESVERK- SAMHETEN" OCH FÖRENINGENS REP- RESENTANT I "WII-GRUPPEN"	EINAR ERIKSSON

S T Y R E L S E N UNDER 1983 forts.

ANSVARIG FÖR "KULTURAKTIVITETS-GRUPPEN"

ULLA HERMANSEN

FÖRENINGENS REPRESENTANT I "FÖRENINGSGRUPPEN" OCH BITR. REPR. I WII-GRUPPEN.

SVEN-OLOV RUNNQVIST

PERSONLIGA STYRELSESUPPLEANTER:

Lenny Clarhäll	för	Ingemar Carlsson
Karin Davidsson	"	Vera Gustafsson
Anna-Lisa Drewinger	"	Isidor Jansson
Gunnar Eriksson	"	Karl-Erik Andersson
Gert Johansson	"	Sven-Olov Runnqvist
Olle Ohlsson	"	Ulla Hermansen
Georg (Bob) Purkhold	"	Maj-Britt Ström
Harry Sandberg	"	Einar Eriksson
KANSLISEKRETERARE		Guðrun Carlsson

REVISORER

Revisorer har under året varit Ingvar Jonsson och Anna Holmer-Erichsen, med suppleanterna Lars Eriksson och Maith Jacobsson.

VALNÄMD

Valnämnden har haft följande sammansättning: Margit Jonsson /sammankallande/ Åke Lindahl och Gun Peterson. Suppleanter har varit Gunvor Svensson, Margareta Eriksson och Charlotta Söderberg.

Representanter

Enligt årsmötets beslut har under året Ingemar Carlsson, Ivar Högström, Isidor Jansson och Maj-Britt Ström representerat föreningen vid kommun, läns och riksmöten.

Medlemsavgifter

Årsmötet fastställde medlemsavgifterna för 1983 till 30:- för familj, 20:- för enskild medlem och 10:- för pensionär.

Arbetsutskott

Styrelsen har under året bildat ett "arbetsutskott" som skall ha till uppgift att förbereda och utreda alla frågor av större vikt innan de lägges fram för beslut i styrelsen. Arbetsutskottet har under året haft följande sammansättning:

Ordförande	Ivar Högström
Medlem	Ingemar Carlsson
"	Isidor Jansson
"	Maj-Britt Ström

Arbetsgrupper

Styrelsen har under året bildat följande arbetsgrupper för att bredda verksamheten och sprida ansvaret inom styrelsen

"Kulturaktiviteter inom Konst, Litteratur, Musik och Teater"

Ansvarig ledare	Ulla Hermansen
Medlem	Lenny Clarhäll
"	Vera Gustafsson
"	Anna-Lisa Drewinger

"Fornminnesverksamheten"

Ansvarig ledare	Einar Eriksson
Bitr.	Gert Johansson

Andra intresserade knyts till verksamheten efter hand.

"Torpinventeringsverksamheten"

Ansvarig ledare	Karl-Erik Andersson	
Medlem för område	Staf, Skilleby, Töstad, Smesta	Gunnar Eriksson
"	"	Olle Ohlsson
"	Gräfsta, Hejsta och Broby	Georg Purkhold
"	Österby, Vreta och Lida	Karin Davidsson
"	Mörkö	

S A M M A N K O M S T E R

Den omfattande verksamhet som föreningen bedrivit under året har inneburit en mycket omfattande aktivitet från styrelsens sida. Under året har hållits 62 av styrelsen arrangerade sammankomster, fördelade enl. nedan:

Föreningsmöten och styrelsesammanträden	8 st.
Arbetsutskottet	4 "
Torpinventeringsgruppen	7 "
Kulturverksamhetsgruppen	2 "
"ÖPPET HUS" - kvällar	7 "
Organisationssammankomster	2 "
Förberedelsesammankomster för Årsmöte, Tullgarnsdagen m.m.	4 "
Årsfest	1 "
"Bygdehistorisk rundtur" rundresa för att studera hur Hölö gamla och nya samhälle utvecklats	1 "
"TULLGARNSDAGEN"	1 "
"KULTURDAG" samling runt årets tema "Hölö under 1900-1930" insamling av material m.m.	1 "
Traditionsenlig "logdans" vid Bökesta loge	1 "
Årets temautställning "HÖLÖ UNDER 1900-1930" invigning	1 "
Inom kampanjen "Hemma i Södertälje" emottagandet av en grupp Södertäljebor.	1 "
Utställningen hålles öppen och visas för allmänheten och grupper	3 "
Resa till Stockholm för att studera det nygamla Riksdagshuset	1 "
HEMBYGDSDRÄKTSVERKSAMHETEN vävning och syarbeten	10 "
Information av skolbarnen i Hölö historia	7 "
Summa sammankomster under verksamhetsåret 1983	62 st.

A R R A N G E M A N G

ÅRSMÖTE OCH ÅRSFEST

Utöver val och andra sedvanliga årsmötesförhandlingar fick deltagarna information om: Att föreningens tema under året skulle vara "Hölö under 1900-1930", Att Södertälje kommun startat en kampanj "Hemma i Södertälje" där föreningens medverkan önskades, Att Riksförbundet för hembygdsvård proklamerat 1984 till "Hembygdens år".

Efter årsmötesförhandlingarna fick mötesdeltagarna taga del av ett mycket uppskattat program komponerat av Kerstin Strand. I programmet medverkade utöver Kerstin Strand, Hölö Damkör, sånggruppen Vitaminerna, samt två mycket duktiga skolpojkar som spelade trumpet. Med deltagande sångare och musiker var det c:a 90 personer som deltog i dessa arrangemang.

Senare under kvällen serverades, enligt flerårig tradition, ärter med fläsk, hemkokta på gammalt vis av Gudrun Carlsson, Anna-Lisa Eriksson och Inga-Britt Högström. Inga-Britt hade dessutom bakat och donerat kaffebrödet till festen. Det var 8:e året i följd som de kokade ärtsoppan till föreningens årsfest. Till ärtsoppan serverades också enl. tradition varm punsch.

Till middagen samt vid den efterföljande dansen spelade den populära dansorkestern "Cay Tombos" Föreningens populära lotterier innehöll i år bl.a. följande vinster: Två st. grafiska blad utförda och skänkta av Ulla Hermansen, två st. träljusstakar utförda och skänkta av Sven-Olov Runnqvist, ett bokpaket skänkt av Maj-Britt och Olle Ström, en hemvävd pläd från Hejsta Vävstuga.

ÖPPET HUS KVÄLLAR

Under året har föreningen arrangerat 7 st. "ÖPPET HUS"-kvällar i Kyrkskolan. Dessa kvällar har föreningens medlemmar kunnat komma och taga del i föreningens arbete, samt av föreningens samlingar, inspelningar, kyrkoarkiv m.m.

BYGDEHISTORISK UTFLYKT

Med anledning av temaåret "Hölö under 1900-1930" arrangerades lördagen den 14 maj en mycket uppskattad rundtur genom Hölö för att studera Hölö gamla och nya samhällsbildning. Hölöforskaren Ivar Högström berättade om hur Hölö tidigare centrala delar legat vid Åby och Kyrkan, samt hur det nya samhället växte fram runt järnvägsstationen efter järnvägens tillkomst 1913. Hur Mörköbron tillkom också som en följd av järnvägens framdragande m.m.

TULLGARNSDAGEN

Traditionsenligt arrangerade föreningen lördagen den 9 juli en "Tullgarnsdag" i samarbete med Tullgarns Vårdshus. Vårdshuset hade i år till föreningens medlemmar arrangerat en special supé "supé á la Bosse" för endast 55:-

Höjdpunkten var i år "Bryggdansen" på Tullgarns brygga, där "Trosa Bandet" spelade dansmusiken, under en ljuvligt varm sommarkväll. Parken låg doftande och ljum i sommarnatten och öppnade sin famn för promenerande par, som ville svalka sig från dansens hetta.

Som tidigare år hade Gunnar Eriksson och Ingemar Carlsson ordnat med björkar och klätt in hela den långa Tullgarnsbryggan.

KULTURDAG

Föreningen arrangerade lördagen den 13 aug. en "Kulturdag" i församlingsgården.

Föreningens medlemmar samlades för att tala om Hölö under början av 1900-talet, när järnvägen kom till socknen m.m. Ett stort antal medlemmar kom med handlingar, fotografier, samt självupplevda berättelser från Hölö under 1900-1930 talen.

Föreningen bjöd på kaffe medan minnena livligt flödade och material flöt in till höstens "Temautställning" i Kyrkskolan.

Kulturdagen avslutades med en logdans på Bökesta loge, där Gudrun och Ingemar Carlsson inbjudande smyckat logen till en trivsamt kväll i traditionens tecken. "Willards" spelade dansmusiken på ett medryckande sätt och föreningen sålde varm korv och läsk i pauserna.

UTSTÄLLNINGEN "HÖLÖ UNDER 1900-1930"

Lördagen den 17 september invigde föreningen årets temautställning i Kyrkskolan. I enlighet med årets tema "Hölö under 1900-1930" hade Ivar Högström arrangerat en utställning som inte enbart visade Hölö under den aktuella tiden utan även Hölös bosättnings- och samhällsutveckling från forntid till nutid.

Intresset var stort från medlemmarnas sida och c:a 150 personer kom till invigningen, där de utöver utställningen även fick taga del av följande:

Ett invigningsprogram arrangerat av Kerstin Strand med sina sjungande damer.

Ett invigningsanförande av Ivar Högström, som förutom en information om utställningen även berättade om Hölös samhällsutveckling från forntid till nutid.

Kaffe serverades i Kyrkskolans matsal.

Utställningen besöktes även av en grupp Södertäljebor, som genom kampanjen "Hemma i Södertälje" besökte Hölö under ledning av Erik-Harry Bergqvist.

Utställningen hölls även öppen under söndagen med många intresserade besökare.

SPECIALVISNING AV UTSTÄLLNINGEN

Måndagen den 14 nov. arrangerade föreningen en visningskväll av utställningen för specialintresserade.

Ordföranden Ivar Högström berättade då om verkligheten bakom alla bygdehistoriska förklaringar till att Hölö varit delat i två församlingar på 1500-talet och tidigare. Övre Hölö och Yttre Hölö.

STUDIERESA TILL RIKSDAGSHUSET

Lördagen den 19 nov. körde en välfylld buss från Hölö till Stockholm för att föreningsmedlemmarna skulle få möjlighet att se det nyinvigda nygamla Riksdagshuset, med gamla Riksbanken.

Föreningsmedlemmen och klockarsonen från Hölö riksdagsman Alf Wennerfors guidade hemvant i riksdagshuset. På detta sätt fick deltagarna en oförglömlig upplevelse av hur riksdagsarbetet går till för dem som arbetar där med utskottsarbeten och andra grupparbeten m.m.

Det var genom Alf även ordnat med en enkel måltid i riksdagshusrestaurangen trots att den normalt är stängd på lördagarna.

"FORNMINNES" - GRUPPEN

Fornminnesgruppen fortsätter sin verksamhet med att inventera och registrera Hölös fornlämningar. Gruppen har lämnat följande verksamhetsuppgift över 1983-års verksamhet:

Verksamheten inom fornminnesgruppen har stegvis minskat de senaste åren. Det började med att Gert Johansson bytte arbete, som förlades till annan ort och därmed tappade den tidigare så viktiga dagliga kontakten med bygden. Fortsatte så med Christer Johanssons plötsliga och tragiska bortgång. Ensam kvar här i Hölö stod jag lamslagen och våra fältundersökningar har nu inskränkt sig till enstaka strövtåg.

Under det gångna året (1983) har dock en del framsteg gjorts. Under vintern besökte Gert och jag Riksantikvarieämbetet, med i bagaget hade vi åtskilliga lösfynd av, sten, brons och järnföremål, som vi lånat in på bygden och som nu har registrerats och återkommit. Det fortsatte med att jag upptäckte två boplatslokaler. Från bronsålder-Nackunga, och troligen järnålder vid Hejsta, samt ett flertal gravhögar. En del av dessa upptäckter har jag också under en söndag gemensamt inspekterat med antikvarie Bengt Elfstrand. Vi hann inte allt trots att vi var samsatta med detta under 9 ! söndagstimmar. Förutom detta har jag under hösten två timmar varannan vecka varit i skolan och undervisat om hembygden, så helt torrlagt har det inte varit

EINAR ERIKSSON

"KULTURAKTIVITETS" - GRUPPEN

Kulturaktivitetsgruppen som börjat sin verksamhet under året har till uppgift att forska fram vad det förevarit för aktiviteter inom Hölö-Mörkö området av konst, litteratur, musik, teater m.m. Gruppen har under året arbetat med att forska fram material och uppgifter om "Hölö Föreningshus" hur detta kom till och vilken verksamhet som bedrivits där. Mycket material har kommit fram och detta visas nu i utställningen "Hölö under 1900-1930" i Kyrkskolan. Senare har arbetet påbörjats med att forska fram konstnärer och författare i Hölö genom tiderna.

"TORPINVENTERINGS" - GRUPPEN

Gruppen har under året forskat fram material runt Tullgarns kungsgårds intressanta torp. Därvid har fru Bager-Juréus ställt ett omfattande och mycket värdefullt material till föreningens förfogande.

Gruppen har också börjat med att dokumentera gamla torp där grunder ännu är synliga.

En allmän genomgång av kända torp i Hölö genom tiderna har också gjorts.

Gruppen har hunnit med 7 st. sammankomster under året. Därutöver tillkommer allt enskilt arbete.

HEMBYGDSDRÄKTVERKSAMHETEN

Intresset för Hölö Hembygdsdräkt har kraftigt ökats sedan dräkten invigdes sommaren 1982.

Under året har flera grupper varit verksamma med vävning och sömnad.

Gudrun Carlsson är föreningsansvarig och den som håller samman verksamheten. Det är också hon som ordnar kön för dem som väntar på sin tur att få börja arbetet med en egen Hembygdsdräkt.

Siri Ohlsson har med ovärderligt och stort intresse hjälpt alla som behöver vägledning vid vävningen.

Dräktsömnaden sker nu som tidigare i studiecirkelform.

BYGDETEATER

Hölö Hembygdsförening har i många år arbetat på att få igång en amatörteaterverksamhet i Hölö, speciellt med tanke på ortens ungdom. Detta har hitintills visat sig mycket svårt.

För att ändå komma igång med "Bygdeteater" i Hölö har föreningen etablerat ett samarbete med Södertälje Teateramatörer. Detta samarbete har nu givit till resultat att Södertälje Teateramatörer, Hölö Hembygdsförening och Södertälje Spelmanslag tillsammans håller på att skapa en teaterpjäs. Pjäsen som skall berätta ett stycke bygdehistoria från Hölö baserar sig på den av Ivar Högström återgivna bygdeberättelsen om Klockarens Vackra Karin i skriften "Prosten Scharff och rysshärjningarna 1719"

Om allt går som planerat skall teaterpjäsen kunna ha premiär i Hölö på föreningens årsfest lördagen den 28 april 1984.

Ett bra exempel på hur ett "Bygdespel" kan vara när det är som bäst fick Hölö och Mörkö innevånarna när Dorotea Amatör Teater i samarbete med Södertälje Spelmanslag i juni - 83 framförde "Tok Andersson" vid Bygdegården på Mörkö. Detta bygdespel bygger på spelmannen från Mörkö Johan August Anderssons liv, som spelman och kantor först på Mörkö sedan i Dorotea.

=====" H E M B Y G D E N S Å R 1984 "====

FÖRBEREDELSE PÅ RIKS- OCH LÄNSNIVÅ

Inför Hembygdens år 1984 har ett stort antal möten och konferenser hållits på både riksplanet och på länsnivå. Eftersom föreningens ordförande Ivar Högström är styrelsemedlem i Stockholms Läns Hembygdsförbund samt medlem i de arbetsgrupper som skall organisera Riksmötet i Stockholm den 25 aug.-84, Hembygdens Dag på Skansen den 26 aug.-84 och svara för Hembygdsårets "Budkavle" genom Södermanland och Stockholms län så har föreningen varit representerad och fått god inblick i vad som planeras för 1984.

FÖRBEREDELSE INOM KOMMUNEN

Inom kommunen har också ett flertal sammankomster organiserats på Torekällberget i Södertälje för att planera och organisera Hembygdens år på lokal nivå. Därutöver har enskilda överläggningar skett mellan Hembygdsföreningarna samt med Stockholms- och Södermanlands Hembygdsförbund och Södertälje kommun. Representanter vid dessa överläggningar har vid olika tillfällen varit: Ingemar Carlsson, Einar Eriksson, Ivar Högström, Isidor Jansson, Vera Gustafsson, Sven-Olof Runnqvist och Maj-Britt Ström.

Resultatet av dessa sammankomster och överläggningar har blivit:

1. Kommunens Hembygdsföreningar får 5.000:- extra per förening till ökade aktiviteter under "Hembygdens år".
2. Kulturförvaltningen skall försöka få fram en gemensam skärmställning som skall presentera kommunens hembygdsföreningar. Denna vandringsutställning skall hembygdsföreningarna kunna låna vid egna arrangemang.
3. Samordning av hembygdsårets budkavle. Hur den skall gå emellan hembygdsföreningarna geografiskt och tidsmässigt.
4. Vad kommunen kan ställa upp med på Hembygdens dag på Skansen, för att presentera kommunen.

Organisationsarbetet för "Hembygdens år" fortsätter nu på olika nivåer och allmänheten kommer att få informationer om olika aktiviteter genom Radio, TV och press.

LÄNSKONFERENS

Den 15 okt. höll Stockholms Läns Hembygdsförbund länskonferens i Stockholm. Föreningen representerades av ordf. Ivar Högström och vice ordf. Isidor Jansson. Konferensens huvudfrågor var:

1. Skall vi ha kollektiva försäkringar inom hembygdsrörelsen och vad skall de i så fall omfatta.
2. Hur skall Riksförbundets ekonomi kunna förbättras. Skall vi godkänna liggande förslag på utdebitering av 1:- per medlem i hembygdsföreningarna.
3. Skall vi teckna kollektiva uppgörelser på STIM-avgifter med 12:50 per år och förening.

Frågorna diskuterades och många olika meningar framfördes. Det beslutades att varje hembygdsförening skulle lämna in separata remissyttranden på dessa frågor. Föreningen har senare avgivit remissvar enl följande:

1. Kollektiv försäkring föreslås vad det gäller grundtrygghet: ANSVAR-RÄTTSSKYDD-FÖRMÖGENHETSBRÖTT men avslås för övriga försäkringar.
2. Föreningen anser att avgiften till Riksförbundet kan ökas något, men denna ökning skall uttagas genom Hembygdsförbunden, som är direktanslutna till Riksförbundet. Föreningen avslår Riksförbundets förslag att uttaga 1:- per medlem i hembygdsföreningarna. Detta skulle bli en allt för hög avgift för de enskilda föreningarna. Dessutom skulle det organisatoriskt bli helt fel eftersom hembygdsföreningarna inte är direktanslutna till Riksförbundet.
3. Föreningen godkänner kollektiva STIM-avgifter på 12:50 per år och förening. Detta är organisatoriskt en stor fördel för föreningarna.

KONFERENS "STOCKHOLMS LÄNS REGIONALA FORSKNINGSRÅD"

Föreningen deltog i en forskarkonferens med Stockholms Läns Regionala Forskningsråd i Stockholms universitet den 19 nov-83.

Ämnet för konferensen var bl.a. hur samarbetet mellan amatörforskare och yrkesverksamma forskare skall kunna vidareutvecklas. Som närmast förestående forskningsuppgift enades Forskningsrådet om att välja "Stockholm, stad med omland"

Föreningens representant på konferensen var Ivar Högström, som inbjudits att delta på grund av tidigare samarbete med Forskningsrådet. Eftersom det valda forskarämnet, med bl.a. in och utflyttning, har mycket stor betydelse för bygdeforskningen i kommunerna runt Stockholm och inte minst för Hölö-Mörkö området har Ivar Högström lämnat in ett särskilt förslag till Forskningsrådet på hur han anser att denna forskning bör läggas upp inom Stockholms län.

INFORMATION TILL ALLMÄNHETEN OM FÖRENINGSVERSAMHETEN

Under 1983 liksom tidigare år har föreningens verksamhet uppmärksamats med ett antal tidningsartiklar i lokalpressen, samt andra tidningar och tidskrifter.

En ny och trevlig informationskälla är Södermanlands Hembygdsförbunds årskrift för 1984. Under 1983 har samtliga Sörmländska hembygdsföreningar tillsammans med hembygdsförbundet utarbetat en omfattande och instruktiv presentation över hembygdsföreningarna i ord och bild.

För att medlemmarna skall få en så utförlig direktinformation som möjligt om föreningens verksamhet, utformas verksamhetsberättelsen till årsmötet såsom en "ÅRSKRÖNIKA". I denna krönika ingår också ett utförligt program för kommande verksamhetsår. Årskrönikan med verksamhetsberättelse, revisionsberättelse och resultaträkning har sänts ut till samtliga medlemmar.

UNGDOMSVERKSAMHETEN

Hembygdsföreningen fortsätter sitt aktiva arbete för att aktivera ungdomen och få dem att känna samhörighet med sin hembygd.

Under hösten har Einar Eriksson undervisat två timmar varannan vecka i Hölö skolan om Hölö historia.

För att bredda ungdomsarbetet deltar föreningen också i "Föreningsgruppen för ungdomsfrågor" representant där har under året varit Sven-Olof Runnqvist.

Föreningen fortsätter också sin medverkan i Wii-gruppen med arbetet på Hölö föreningsgård, där resultatet förväntas bli ett större utbud på aktiviteter för bl.a. tonåringar. Hembygdsföreningens representant i Wii-gruppen har under året varit Einar Eriksson med Sven-Olof Runnqvist som suppleant.

GÅVOR OCH LÅN AV HANDLINGAR M.M. TILL HEMBYGDSFÖRENINGEN

Föreningen har även under 1983 haft föremånen av att få emottaga gåvor, samt lån av handlingar och fotografier m.m.

Genom förmedling av Erik Ivebrandt har föreningen, som gåva erhållit en oljemålning över det nu rivna torpet "Lillören" på Ledarön. Tavlan har från början tillhört Torparen och Snickaren Erik Alfred Eriksson som var den sista brukaren av torpet. Det är Erik Alfreds släktingar som skänkt tavlan.

Genom att som årsavgift till föreningen betala 100:- i stället för erforderliga 20:- har Gerhard von Friedrichs givit föreningen en extra hjälp till verksamheten under året.

Genom att skänka arbetskostnaden på inköpt hemvävd pläd gav Margareta Eriksson föreningen en extra stor vinst på lotterierna vid Årsfesten.

Föreningen har genom gåvor och lån för avfotografering fått tillgång till ett stort antal gamla fotografier från Hölö, som bygdehistoriskt är mycket värdefulla. Korten är från Nils Gustavsson i Smedsta och Ivan och Valborg Gustavsson f.d. Lilla Åby. Fotona visar både Smedsta och Lilla Åby i äldre tider.

Föreningen har fått låna gamla handlingar från de mycket intressanta torpen på Tullgarns kungsgård av fru Bager-Juréus. Detta har gett föreningen en ovärderlig möjlighet till att studera torparliv och torparmiljöer i denna del av Hölöområdet.

Genom stort tillmötesgående från flera föreningsmedlemmar fick föreningen låna fotografier och andra handlingar av olika slag till utställningen "Hölö under 1900 - 1930". Detta gjorde att utställningen blev betydligt mer intressant och innehållsrik.

Av Elsa Karlsson Wij-gård har föreningen som gåva fått emottaga handlingar omfattande "Hölö Byggnadsförening U.P.A.". Det är arkivhandlingar över Hölö Föreningshus, Dansbana och Festplats. Handlingarna har bevarats av Evert Karlsson, som var föreningens sista ordförande.

Av Karin och Ossian Persson har föreningen fått låna ett stort antal bygdehistoriskt värdefulla kort för avfotografering.

Av Eva Rosell i Klippan har föreningen som gåva erhållit en bok tryckt år 1885 och innehållande predikningar som Hölöprosten Erik Malmberg hållit i Hölö kyrka under slutet av 1800-talet. Prosten Malmberg var morfar till Eva Rosell som nu bor i Klippan.

Hölö Hembygdsförening framför ett hjärtligt tack för dessa gåvor och lån, som har givit föreningen betydligt större möjligheter till en framgångsrik verksamhet och till bevarandet av Hölöbygdens kulturtraditioner.

FÖRENINGSLOKALER

Hembygdsföreningen har under året i skrivelser till Fastighetskontoret och Kulturnämnden försökt komma till rätta med rådande lokalproblem.

Eftersom föreningens samlingar donationer m.m. nu börjar bli mycket omfattande, så är situationen med utrymning av lokalerna 3 mån. om året för dagkolloniverksamhet i det närmaste ohållbar.

Vi hoppas nu att kommunen kan göra något åt dem som håller i dagkolloniverksamheten. Att dagkollonin, som skall aktivera ett mindre antal barn med tillgång till buss under några sommarveckor, skall behöva ha 5 stora lokaler stående ifall de någon dag skulle behövas, förefaller oss orimligt under rådande förhållanden. Vi begär endast att få tillgång till en av dessa 5 lokaler under sommarmånaderna. Vi hoppas nu på ett aktivt ingripande från kommunens ansvariga.

EKONOMI

Föreningen har målmedvetet fortsatt sin satsning på att aktivera medlemmarna och få dem att känna trivsel och samhörighet med sin hembygd.

Detta innebär att föreningen liksom tidigare är satsat största delen av resurserna på medlemsaktiviteter. Men bygdeforskning, dokumentationer m.m. pågår samtidigt i stor skala.

På grund av att kommunen betalade ut det kommunala verksamhetsbidraget för 1983 först i sept - okt har föreningen fått ligga lågt med verksamheten och inte kunnat ha lika hög ambitionsnivå som tidigare år.

För 1983 års verksamhet har föreningen erhållit ett verksamhetsbidrag på 16.100:-, samt ett extraanslag på 2.000:- för aktiviteter under "Hembygdens år", från Kulturnämnden.

Kulturnämnden har dessutom som tidigare år betalat hyran för Kyrkskolans lokaler, som därigenom får disponeras av Hembygdsföreningen under månaderna sept - maj. Under månaderna juni - aug. disponeras lokalerna av Socialnämnden för dag-kolloniverksamhet.

Kulturnämndens anslag täcker enbart en del av föreningens verksamhet. Resterande täckes genom medlemsavgifter, inkomster i samband med olika arrangemang, samt med överskott från 1982 års verksamhet. Denna finansiering har blivit möjlig genom det stora intresse som föreningens medlemmar visat för verksamheten under året och genom gåvor som föreningen fått mottaga till lotterivinster m.m.

ADMINISTRATION

Föreningens administrativa verksamhet ökar i takt med att föreningsverksamheten får allt större omfattning. Föreningens samlingar fortsätter att öka i omfattning. Som angivits ovan är föreningens största administrativa problem att lokalerna i Kyrkskolan inte disponeras året runt. Detta medför att material, samlingar, donationer och utställningar måste flyttas två gånger om året. Detta blir givetvis mer betungande för varje år allt eftersom samlingarna växer ut.

Även om varje styrelsemedlem måste göra stora insatser för att klara de administrativa arbetsuppgifterna, så är det vår "Kanslissekreterare" Gudrun Carlsson som får dra det tyngsta lasset. Styrelsen framför ett tack till Gudrun för hennes effektiva och outtröttliga arbete med att klara föreningens administrativa verksamhet.

ADMINISTRATION forts.

Gudrun Carlsson svarar även för det administrativa arbetet med Hölö Hembygdsdräkt. De som önskar en beskrivning på dräkten skall således vända sig till henne för att inköpa en sådan. Även de som önskar ställa sig i kön för att få väva -och sy en egen Hölödräkt skall anmäla sig till Gudrun.

Inom Hölö och Mörkö området gäller som hembygdsdräkt både Hölödräkten och Mörködräkten. För att kunna ge även de som önskar väva -och sy en Mörködräkt en utförlig beskrivning att arbeta efter, så har föreningen beslutat att ta fram en beskrivning även på Mörködräkten. Ansvarig för detta arbete är Karin Davidsson:

SLUTORD

HÖLÖ HEMBYGDSFÖRENING HAR ENLIGT GÄLLANDE STADGAR TILL ÄNDAMÅL: " ATT INOM KOMMUNEN SLÅ VAKT OM BYGDENS KULTURARV OCH DÄRVID BIDRAGA TILL ATT ALLA INVÅNARE GES HEMKÄNSLA I ORTEN," STYRELSEN HAR MED ALLVAR GÅTT IN FÖR ATT NÅ UPP TILL DETTA MÅL. STYRELSEN ARBETAR PÅ ATT HEMBYGDSFÖRENINGEN SKALL VARA EN FÖRENING FÖR HELA HEMBYGDEN, DÄR ALLA KAN FINNA INTRESSEN OCH VERKSAMHETSLUST.

DET RÅDER I HÖLÖ ETT MYCKET STARKT STÖD FÖR DE KULTURAKTIVITETER SOM HEMBYGDSFÖRENINGEN FÖRETRÄDER OCH ARRANGERAR. VI VILL HÄR FRAMFÖRA ETT VARMT TACK FÖR DETTA STÖD. MEDLEMMARNAS STORA INTRESSE OCH STARKA STÖD GÖR ARBETET MED FÖRENINGEN MENINGSFULLT OCH INSPIRERANDE FÖR OSS I STYRELSEN.

HÖLÖ DEN 1 FEBRUARI 1984

Ivar Högström

Maj-Britt Ström

Isidor Jansson

Ingemar Carlsson

Karl-Erik Andersson

Einar Eriksson

Vera Gustafsson

Ulla Hermansen

Sven-Olof Runnqvist

REVISIONSBERÄTTELSE

Undertecknade som valts till ordinarie revisorer i Hölö Hembygdsförening får härmed avge följande berättelse av föreningens förvaltning tiden 1/1 - 31/12 1983.

Till fullgörande av vårt uppdrag har vi genomgått föreningens kassabok, granskat inbetalningar och utbetalningar, kontrollerat föreningens postgiron samt tagit del av protokoll och brev.

Föreningens behållning per 31/12 1983 kr. 11.746:01.

Den av oss företagna revisionen har inte givit anledning till anmärkning, varför vi tillstyrker att full ansvarsfrihet beviljas styrelsen.

Hölö den 25 januari 1984.

.....
Ingvar Jonsson

.....
Anna Erichsen Holmer

HÖLÖ HEMBYGDSFÖRENING

Räkenskapsutdrag för 1 januari - 31 december 1983

<u>Balansräkning</u>	1/1 1983	31/12 1983
Tillgångar:		
Kassa	269:11	6:46
Postgiro	2.086:43	11.367:76
PK Banken Girokapital	<u>1.251:01</u>	<u>371:79</u>
<u>Kronor</u>	<u>3.606:55</u>	<u>11.746:01</u>
Skulder:	<u>0:-</u>	<u>0:-</u>
Kapital:		
Ingående balans	3.606:55	
Årets vinst	<u>8.139:46</u>	
<u>Utgående balans</u>	<u>11.746:01</u>	

<u>Resultaträkning:</u>	Kostnader	Intäkter	Netto
Medlemsavgifter	--	5.015:-	+5.015:-
Anslag, bidrag	--	18.180:-	+18.180:-
Styrelse- och fören.möten	8.567:40	4.358:50	-4.208:90
Administrativ verksamhet	477:45	--	-477:45
Medlemsinformation	1.775:15	--	-1.775:15
Medlemsaktiviteter	9.463:45	2.581:-	-6.882:45
Utredning o forskning	359:-	90:-	-269:-
Foto och inspelningar	884:25	--	-884:25
Diverse kostnader			
Specifikation:			
Medlemsavgifter	275:-		
Prenumeration			
Ledungen	180:-		
Nitapparat	79:-		
Kaffebryggare	189:-		
Stolar	600:-		
Städning	110:-		
	1.433:-		
Ränteinkomster	474:66		
Hyra	100:-		
Försäljn. av			
Hembygdslotteriet	300:-	874:66	-558:34
Årets vinst	<u>8.139:46</u>	<u>--</u>	
	31.099:16	31.099:16	

Bökesta, Hölö 1984-01-16

Ingemar Carlsson
Ingemar Carlsson/kassör

BUDGET OCH VERKSAMHETSFÖRSLAG FÖR VERKSAMHETEN 1984

ÅRETS TEMA: "HEMBYGDENS ÅR"

"KONSTNÄRER OCH FÖRFATTARE I HÖLÖ-MÖRKÖ GENOM TIDERNA"

	BERÄKNADE KOSTNADER
<u>PROGRAM FÖR MEDLEMSAKTIVITETER</u>	<u>15.000:-</u>
1. Arrangemang i samband med årsmötet estraddiskussion m.m.	1.000:-
2. Premiär på i samarbete med Södertälje Teateramatörer och Södertälje Spelmanslag utarbetat teaterstycke "VACKRA KARIN I HÖLÖ", samt årsfest	4.000:-
3. "STOR KULTURDAG" på årets tema "konstnärer och för- fattare i Hölö-Mörkö genom tiderna", med insamling av material till höstens temautställning.	1.000:-
4. "TULLGARNSDAGEN" med Parkteater och Spelmansstämma i samarbete med Södertälje Teateramatörer och Söder- tälje Spelmanslag och traditionsenlig bryggdansen.	3.000:-
5. Med anledning "Hembygdens år" kommer riksförbundets Budkavle att transporteras genom Hölö. I samband med detta kommer olika kring-arrangemang att ordnas.	2.000:-
6. Arrangemang i samband med Riksförbundets sommarmöte och "Hembygdens dag" i Stockholm 25-26 aug.	1.000:-
7. Årets "TEMAUTSTÄLLNING" i Kyrkskolan. Utställning över KONSTNÄRER OCH FÖRFATTARE I HÖLÖ-MÖRKÖ GENOM TIDERNA i samarbete med Södertälje konstsalong	3.000:-
8. Studiecirkel i "Hölö forntidshistoria" Andra arrangemang kan tillkomma under året.	
<u>STYRELSE OCH FÖRENINGSMÖTEN</u>	3.000:-
Årsmöte och andra föreningsmöten Styrelsesammanträden Kostnader för speciella styrelseuppdrag resor, traktamenten m.m.	
<u>KONFERENSER OCH KURSER</u>	2.000:-
Konferenser, kurser, möten, föredrag m.m. på annan ort.	
<u>ADMINISTRATIV VERKSAMHET</u>	4.000:-
Utskrifter och kopiering av dagordningar, protokoll, korrespondens m.m. Verksamhetsberättelse, budget, verksamhets- program, revisionsberättelse, utskrifter och upptryckning. (sändes alla medlemmar)	
<u>KANSLISEKRETERARE</u>	
Medlemskartotek och medlemsmatrikel, Kartotek över samlingar och donationer, Inventeringslistor, kallelser, och annan med- lemsinformations utsändande till medlemmarna m.m.	

S:a

24.000:-

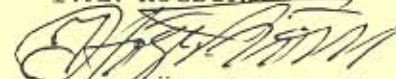
	Transp.	BERÄKNADE KOSTNADER
		24.000:-
<u>MEDLEMSINFORMATION</u> (505 medlemmar)		1.000:-
Framställning och upptryckning av informationsblad. Upptryckning av föreningshandlingar för informa- tionspärm på Hölöbiblioteket. Framställning och tryckning av kallelser till medlemmarna om olika föreningsaktiviteter.		
<u>DOKUMENTATIONER OCH FORSKNING</u>		4.000:-
Forskning efter konstnärlig verksamhet och författar- verksamhet inom Hölö-Mörkö genom tiderna, inför årets tema om konstnärer och författare inom Hölö-Mörkö.	2.000:-	
Arbetet med forskning och registrering samt dokumenta- tion av Hölös fornminnen fortsätter.	500:-	
Arbetet med HÖLÖDRÄKTEN fortsätter med nya grupper som vill väva och sy upp dräkten.	500:-	
Arbetsgruppen för TORPINVENTERING fortsätter med forskning och dokumentation.	500:-	
Arbetsgruppen för KULTURINVENTERING arbetar i år med forskning efter konstnärer och författare	500:-	
<u>FOTO OCH INSPELNINGAR</u>		2.000:-
Fotografiska arbeten med foton ur Hölö historia, informationsbilder från hembygden. Framställning av DIA-bilder från historiska hand- lingar, föremål, fasta fornlämningar och andra kulturminnen.	1.500:-	
Inspelningar av bygdehistoriskt värdefulla be- rättelser om livet inom Hölö och Mörkö. Intervjuer och bandinspelningar med äldre ortsbor, som kan berätta om Hölö och Mörkö i äldre tider.	500:-	
<u>UTSTÄLLNINGSMATERIAL OCH "ÅRSSKRIFT"</u>		5.000:-
Framställningskostnad för material till utställnings- skärmar, bilder, texter m.m. för årets TEMAUTSTÄLLNING i Kyrkskolan.		
Kostnader för framtagande av material samt upptryckning av "ÅRSSKRIFT" på årets tema "Konstnärer och författare inom Hölö-Mörkö genom tiderna".		
<u>ÖVRIGA AKTIVITETER OCH KOSTNADER</u>		6.200:-
Skötsel av föreningens verksamhetslokaler	500:-	
Medel för inköp av historiskt värdefulla handlingar, bruksföremål m. m., vid bodelningar och auktioner inom Hölöområdet, vilka annars riskeras försvinna från trakten eller bli förstörda.	2.000:-	
	S:a	42.200:-

	Transp.	42.200:-
<u>ÖVRIGA AKTIVITETER OCH KOSTNADER forts.</u>	transp.	2.500:-
Dokumentation, katalogisering, märkning m.m. av gåvor, donationer, fotosamlingar samt historiska handlingar m.m.		2.000:-
Årsavgifter: Riksförbundet för Hembygdsvård Stockholms läns Hembygdsförbund Södermanlands Hembygdsförbund Ortsnamnsarkivet i Uppsala Södertälje Föreningsråd		600:-
Prenumerationer på facklitteratur		200:-
Försäkringar		400:-
Extra kostnader för verksamheter i anslutning till "Hembygdens år", som ännu ej kan överblickas		500:-
Kostnader för verksamheten 1983, som ännu ej debiterats föreningen beräknas till		500:-
SUMMA BERÄKNADE KOSTNADER FÖR VERKSAMHETEN 1984		42.700:-
Beräknade intäkter för medlemsavgifter under 1984	./.	5.000:-
Kassabehållning från 1983 års verksamhet.	./.	11.746:-
<u>Orsaken till att kassabehållningen är hela 11.746:- mot normala 2.000:- - 3.000:- är att verksamhetsbidraget för 1983 utbetalades först i okt.-83.</u>		
Överskjutande kostnader som beräknas täckas med kommunalt verksamhetsbidrag från Kulturnämnden, enl. nu gällande regler för detta.		25.954:- =====

Förutsättningen för att Hölö Hembygdsförening skall kunna genomföra ovan planerat verksamhetsprogram under 1984 är att föreningen beviljas ett kommunalt anslag på 25.954:-. Vi reserverar oss därför mot att det kan bli nödvändigt med ändringar av programmet.

H Ö L Ö H E M B Y G D S F Ö R E N I N G
S T Y R E L S E N

IVAR HÖGSTRÖM

ORDFÖRANDE